

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
Küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489 sz. — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELOS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTULAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szögig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Nyilt abszolutizmus.

Írta: **Pallos Árpád dr.**

Végre, hogy szint mertek vallani. Végre, hogy ország szemeláttára beismerik, hogy semmi egyebet nem akarnak, mint az országot szabadságától megfosztani, leigázni s az osztráknak kényre-kegyre kiszolgáltatni.

Jobban is szeretjük így az állapotokat, mintha titkos, rejtett sisakkal fejükön, az álszemérem álarcával arcukon farizeuskodó hangon igyekeznek az ország gondolkodó lakosságát félrevezetni. Így legalább mindenki tudhatja ebben az országban, hogy ime elérkezett a nyilt abszolutizmus korszaka a szurony és puskagolyó várva-várt ideje. Most azután végre megfogjuk tudni, hogy tulajdonképen hányadán vagyunk. Vajjon csakugyan önálló s független ország-e hazánk, avagy csak Ausztria vazallus tartománya? Ha mindenkor s mindig az fog történni, amit Bécs akar s ha török-szakad keresztül viszi akaratát, akkor azután legalább beletörődhetünk változhatatlan sorsunkba, mert ha az erőpróba a mi hátrányunkra dől el, akkor természetesen viseljük is annak következményeit.

Jöjjön hát, aminek jönnie kell! Ma elkobozzák a függetlenségért küzdő lapjainkat, holnap betiltják annak utcai árusítását, holnapután megvonják föle a postai szállítás kedvezményét, azután betiltják valószínűleg a nyomtatását, végül a szerkesztőséget eldugják valami hüvös helyre, honnan kiáltó szavuk üresen hangzik a kietlenségbe.

Ha azután az ellenzéki sajtóval elvégezték pribékmunkájukat, akkor jönnek az ellenzéki vezérek. Először Justh Gyulával bännak el. Ő kellemetlen a hatalomnak, tehát vagy meghunyázkodik, vagy vesszen a többiekkel. Hiszen az abszolutizmus nem tekinti azt hol és mi az igazság, hanem csak egyedül azt, mi válik hasznára s ki káros reá nézve.

Igy azután bizonyos, hogy rövidesen el kell következnie annak az időnek, amikor az ország népe végre megunva a kényuralom bilincseit, igyekszik azt magáról lerázni.

S most azután csak két eshetőség lehetséges. Vagy sikerül megtörnie azok hatalmát, kik évtizedek, mondhatnók századok alatt lenyűgözve tartották, vagy nem sikerül s elbukik abban az igazságos harcban, melyet létérdekében vív meg a hatalommal. Bármely eshetőség váljék valóra, mindenesetre jobb sorsunk lesz, mint manapság.

Ha sikerül leráznunk az osztrák békolyókat, amit hiszünk s egyben reméljük is, akkor azután többet Bécs és a kamarilla nem diktálhat nekünk. Ha vereséget szenvedünk, akkor tudjuk, hogy az erősebb jogán nekünk, a gyengébbnek, tünnünk kell mindazt, amit az erős, a győzedelmes reánk parancsol. De akkor legalább a felesleges

közjogi viták megszűnnek, mert vert sereggel vajjon ki álmodoznék jogok kivívásáról s jogok szerzéséről!...

Örömmel üdvözljük tehát a kormány legujabb intézkedéseit. Örömmel köszöntjük Budapest derék polgármesterének s felettesének a belügyminiszter-miniszterelnök intézkedését, mellyel a nyilt abszolutizmust bejelentették. A munkapárt pedig ugyancsak felujjonghat, hogy ime a darabont-kormány fegyvertárából előszedték azt a nemes s a mellett rozsdás fegyvert, mely egyszeribe nyakát szegte az egész kormánynak s melyeken a nomen et omen példaszavaképen nem sok áldás lesz a mostani kormányt illetőleg sem.

Am várjuk meg a fejleményket. Ne vágjunk a jövőnek elébe. Aki nyiltan, minden kerteles ily hatalmas csapást nélkül legféltettebb kincsünkre s sajtószabadságra mérni, annak legalább a bátorságát kell annyira méltatnunk, hogy itéletünket a fejlemények végső pontjáig felfüggesztjük. Várjunk tehát, amíg azokra kerül a sor, akik ugyancsak kellemetlenek Bécsnek s így közvetve a kormánynak s az azt támogató munkapártnak.

A politikai helyzetről.

„A Nap” törvénytelen, erőszakos megrendszabályozása, országos felháborodást keltett. Napról-napra sajtó-jogi viták folynak a képviselőházban — zárt-ülések keretében, mert a birkaszelidségű kormánypárt a nyilt-ülésem való tárgyalást, a napirend előtti felszólalásokat akadályozza. Ez a kormány-erőszak csak növeli az elkeseredést, mert a sajtó szabadságát ettől az osztrákimádó hadtól méltán féltő hazafias ellenzék, elégtétel nélkül nem engedheti napirendről leszorítani. Hiszen világos és csak a vak nem látja, hogy „A Nap” közigazgatási és miniszteri üldözése jogtalan s ezzel tisztán az ellenzéki sajtó megfélemlítését akarták elérni: az igaz mondás elfojtása szempontjából. Már az ügyesség maga is az inkriminált lét közlemény egyikét nem tartja királysértésnek s hogy vajjon a másiktól szintén mi fog kiderülni, az ma még nem bizonyos. Tény csak az, hogy a főváros polgármestere, belügyminiszteri „szelid-nyomás” alatt — jogi abszurdumot, a sajtótörvény ellen valóságos merényletet követett el. A képviselőház csütörtöki ülésén Hock János nagyon szép, szónoki és közjogi szempontból egyaránt kiváló beszédben mutatott rá a kormány jogtiprására. Gyórfy Gyula pedig újabb sürgős interpellációt terjesztett elő az ügy fejleményéről.

A választójog ügyének is volt eseménye. Kossuth Ferenc, a 48-as függetlenségi párt vezére, mint ceglédi képviselő nyilatkozott egy küldöttség előtt a választói jog kiterjesztéséről. Megerősítette ismételtlen a kezdettől fogva vallott elvét. Kijelentette, hogy: „Én tudok olyan általános, egyenlő választói jogot csinálni, amely a magyar nemzet történelmi jogait és az értelmiség kellő befolyását biztosítja. Ezt a javaslatomat annak idején nyilvánosságra is fogom hozni. Aki a választói

reformot úgy akarja, hogy Magyarország magyar maradjon, velünk van. Aki pedig azokat a jelszavakat használja, mint Lueger és a „Reichspost”, a akik a magyar nemzetet le akarják törni, az után mi nem megyünk”.

Kossuth a küldöttség kérvényét a következő megjegyzésével terjesztette be: Kötelességből mint, ceglédi képviselő, a kérvényt benyújtom, de azzal a fentartással, hogy én csakis olyan általános, egyenlő választói reformot támogatok, amely a magyar nemzet államfentartó történelmi jogait biztosítja és az értelmiségnek kellő befolyást ad Kossuth Ferenc ceglédi képviselő.

Termés és áralakulás.

A földmivélsügyi miniszter legutóbb kibocsátott termésbecslése búzából és rozsból közepes termést helyezett kilátásba, búzából 483 millió, rozsból 13 millió méter-mázsára becsülve az idei terméseredményeket. Évekkel ezelőtt egy ily nagyságu termés a közepesnél jobbnak, közel rekord termésnek lett volna mondható. Azóta azonban változott a helyzet. Mezőgazdasági kulturánk nagyot haladt, a belterjes, gondos művelés folytán — dacára szeszélyes időjárásunknak — a holdankénti átlagtermés emelkedett. De emelkedett fogyasztásunk is, nemcsak azért, mert évek folyamán szaporodott a népesség, hanem mert megújulván a kereseti viszonyok, jobb, bőségesebb táplálkozást engedhet meg magának a fogyasztók legszélesebb rétege.

Ily körülmények közt kevés eredményeink is más elbírálás alá esnek és ma egy 48 millióos búzatermés, 13 millióos rozstermés, összesen tehát 61 millióos kenyérmag termés nem nevezhető rekordot megközelítő, vagy jó közepes termésnek, hanem csak közepesnek, amely, ha a szerződéses vámterület másik fele, Ausztria is a rendes termésnek megfelelő eredményt el tudja érni, épen fedi a monarchia szükségletét.

Ausztriában azonban az idén nem lehet számítania mult évihez hasonló termésre, mely normális termés számban ment, melynek következtében, ha fogyasztásunk csak valamivel nagyobb lesz, nem fogjuk kielégíteni tudni a szükségletet, vagyis nagyon is bizonytalan, elégséges lesz-e a két állam termése búzából és rozsból a népesség táplálkozásának ellátására. Nagyon természetes, hogy a termés és szükséglet azonos mérve szabályozza ily módon az idei termésév gabona áralakulását.

Az aratás első időszakában a tőzsde figyelmen kívül szerette volna hagyni a termésnek a fogyasztáshoz való viszonyát és kísérletképen megindult a buza és rozs árának a határidő üzletben lefelé való licitálása. Adták a tőzsdén a papiros búzát azon reményben, hogy a rohamos áresésből legalább is gondolkodóba esnek a gazdák és sietnek azonnal értékesíteni a termést, nehogy az egyre hanyatló évek mellett esetleg még olcsóbban kellessék majd elvesztesgetni a gabonát. A tőzsde azonban rosszul számított. Elhibázta számadását akkor, mikor a gazdák tapasztalatlanságára épített.

A tőzsde visszaringatta magát abba az illúzióba, mintha közgazdaságunk ma is a tíz évvel ezelőtti állapotban lenne, mintha gazdáink ma is az a pigra massa lenne, amely saját tehetetlenségénél fogva cselekvésre képtelen. Elhibázta számítását a tőzsde, mert gazdaközönségünk nemcsak sokat tapasztalt és tapasztalatait értékesíteni is tudja, hanem magába szívott egy kis kereskedelmi szellemet is, amely látókörét tágitotta és amely megtanította a kedvező konjunkturák kihasználására.

A gabonaáralakulások kulcsa ma a gazdatársadalom kezében van. Egyedül tőle függ kedvezően értékesíthető-e termését vagy sem. A termés a szükségletet éppen csak hogy fedí. Eddig a gazdatársadalom helyes számítással megtalálta az útját annak, miként lehet a gabonaárak további esését megakadályozni? Tavol tartotta magát a piactól. Ezzel nemcsak az árhanatlást akadályozta meg, de sőt javította is az arfolyamot.

Egyenletes, lassu kínálattal a helyzet még javulhat is, javulnia kell, mert a helyes számítás szerint, beföldi búzánk annyit ér, mint a külföldi buza, amelyet még a behozatali 6-30 koronás vám is terhel. A nemzetközi gabonapiac barátságos helyzet alakult ki a nagyobb gabonakiviteli államok kevésbé kielégítő terméseredményei folytán. Ott nagyobb árhanatlás szintén nem fejlődhet ki, még kevésbé oly fokú, amely lehetővé tenné, hogy még a jelen árak mellett külföldi gabona jöhessen hozzánk. De a fogyasztás nagyobb mérték mellett számításba veendő a kevésbé sikerült, illetve csekélyebb terméseredményekkel biztató kapásnövények, a burgonya és tengeri, melyekből felmerülő hiány takarmányozási célokra kell és jelentékenyebb mennyiségű gabonaféle felhasználását teszi szükségessé, valamint számításba kell venni azt is, hogy a csekélyebb burgonya és tengeri termés a legszörlemből fogyasztórétegek bizonyos hányadát is a buza és roszfogyasztásra fogja inkább szorítani. A fogyasztásnak szüksége van az utolsó szemig arra a termésre, amit az idén betakarítottunk. A nagyobb szükséglet fogja a gabonaárakat kedvezően befolyásolni és hogy ez tényleg bekövetkezik-e, az csak a gazdától függ, akik, ha nem élnek a kedvező alkalmossal, — más fogja azt kihasználni.

Fabricius Endre.

Szines képek.

Szövetkezeti historiák.

Egyszer volt, hol nem volt, még az operenciás tengeren is túl, volt egyszer egy király és a királynak egy aranyhajú kis fia.

Történt egyszer, hogy a királyfi aranyakkal játszadozott s e közben egy aranyat véletlenül lenyelt.

Nagy volt az ijedség a palotában, hívták az udvari doktorokat, a kik azonban nem tudták kivenni a királyfiból a lenyelt 10 koronás aranyat.

Az egész országban nem akadt orvos, a ki segíteni tudott volna a gyermek baján.

Nagyon busult a király s vele az egész ország, hogy a királyfi el fog pusztulni. Végre a mikor már nagyon rosszul volt a királyfi, jelentkezett a királynál egy messziről jött idegen, — az egész Erdélyben és így Székelyudvarhelyt is jól ismert bőbeszédű alak — hogy ő majd segít a bajon.

És segített is.

— Ki vagy? — kérdezte tőle örömmel a király.

— Szövetkezeti igazgató Budapestről.

— És hogy vetted ki az aranyat?

— Nem is volt nehéz, mert én még az utolsó fillért is kivásalom az emberek-ből...

„Kakas Márton”.

Az Elite szálló vendége.

Ugy látszik — állandó rovatot kell nyissunk a székelykeresztúri nagyhirű munkapárti követ képviselőházi kedélyes állapotáról.

A képviselőház szerdai zárt-ülésén ugyanis „A Nap” megrendszabályozásával felszínre került sajtó-jogi sérelmekről Holló Lajos orsz. képviselő többek között így szólt:

Deák Ferenc hagyományát ma semmire se becsülik, játszanak vele s amikor az égbekiáltó nagy sérelmeket az ellenzék szóvá teszi, a munkapárt távol van...

Justh János: Csak Ugron Zoltán van jelen!

Ugron Zoltán közbeszólt és kéri a tanácskozás-képesség megállapítását.

Elnök: Ne dikciójazzon a képviselő ur!

Kun Béla: Ez nem az Elite-szálló! (Derűtség.)

Kovácsy Kálmán: Itt van a munkapárt tulvilági része! (Óriási derűtség.)

Justh János: A házszabályokat megtanulhatta volna, mikor az Elite-ben ült egyedül. (Derűtség.)

Felkiáltás: Gyakorlata van a zárt-ülésben!

Ugron Zoltán felugrik helyéről és ki-megy a teremből... Szóval eltűnt a jobb fenéken.

Régi levelekből.

VI.

A fő- és köznemesek ügyeit teljes gyűlésben latolgassák, vitassák meg. A vidéki kisebb bírák és városok által fölterjesztett ügyekben véglegesen intézkedjenek, de mégis fönntartva a felségfolyamcდასტ, hogy rendkívüli ügyekben a mint eddig is szoktak, a megyékből, városokból és városkákból az alsóbb bíróságok ítélete ellen felségünkhöz való menedék szokásban maradjon.

Hogy jövőben minő törvények szerint járjanak el az erdélyiek, magyar, császári, szász vagy valamely részleges szerint-e, erről a legközelebbi országgyűlésen tanácskozzanak és bevérandó további határozzunk.

Ha pedig a kormányzó és tábornok, mint elnök valamely gyűlésből hiányzik, had-ügyekben kénytelen más helyre menni, vagy a várakban maradni, akkor azon gyűlésben az fog elnökölni, a ki utána a tanácsosok sorában első helyet foglal el, hogy minde- nek helyesen kezeltesse, nehogy valami valaha elhanyagoltassék, a mi az igazság előmozdítására és az igazságtalanság korlátozására látszik tétetni.

A kormányzó és tábornok, úgy szintén kapitányaink minden vármegye élére fő- és elispánokat állítsanak azokból, a kik *hívebbek* és *állhatatosabbak* voltak. A mi nevünkben bírákat, esküdteket erősítsenek meg a városokban és községekben, ha azok alkalmosoknak látszanak és minden szászvárosban, kivéve Szebent és Segesvárt, mivel ezek eddigelé hívek maradtak — az elpártolás kikerülése végett nekünk fölesküdtött királybíró, vagy személynököt nevezzen ki, kinél a város kulcsai legyenek és a fegyvertár az ő hatalma alatt legyen, a védelem és őrizet felül intézkedjék, gyűléseiken és tanácsaikban részt vegyen és az ő tudtán kívül a városban semmi se határozassék avagy intéztesék el.

Ósi szokás, hogy a szászvárosok a kö-zéjük ment fejedelmet és nemeseket néhány napig díjtalanul tartoztak ellátni étellel, nekik lovat és fuvar adni. Mindezek eltörül- tetnek, meglesznek szüntetve. Mind azonál- tal oly föltétellel, hogy a városok az ilyen sza- badságot kincstárunkba fizetendő bizonyos évi díjjal váltsák meg és ha a közöttük tá- madt egyenlenség elintézésére oda kell menni, tartoznak befogadni és ellátni az il- letőket.

Királyi kamaráink és jövedelmeink kormányzása felül tanácsosaink bizonyos ren- deleteinket és intézkedéseinket fogják kapni. A kormányzó és tábornok, ugyszintén a többi tanácsosok is, kötelesek segítségül lenni; mi- vel azoktól kapják fizetésüket és az egész tartomány ujja szerveztetvén, a legtöbb fizet- és attól függ, hogy mimódon szolgáltatnak be a jövedelmek.

Ennek a tartománynak a védelme az őrségektől az eddig elé sikeres háborútól, a rendkívüli katonaság ellátásától függ. Azért a véghelyeken szükséges bizonyos számu ka- tonaságok hadi műszereket és épületeket min- den időben kellően el kell látni, fölszerelni. Erre teljes erővel törekedjék a kormányzó tábor- nok és a tanácsosok segítségére legyenek.

A rendkívüli katona és német, úgy a lovas, mint gyalogos; a mi költségünkön tar- tassék, arról gondoskodunk.

A rokkant zsoldos katonáknak (vetera- nis Vallonum, Pflanzianorum, Pregnerionor- um, Haydonum et Rascianorum, eredeti magyar értelmét nem tudom adni, csak azt tudom, hogy különböző, akkori fegyvernem- hez tartozó, többnyire Vallon-német zsoldos katonák voltak) minél gyorsabban kifizetendő e szokásos segélypénz, de a tábornok hozzá- járulásával és ideiglenesen el kell bocsátani. Így a tartomány biztonsága és védelme nem csekély mértékben gyarapszik, ha jól kérde- mült katonáknak lakatlan birtokok és jószá- gok (bona et possessiones desertae) adomá- nyozását hozzák előttünk javaslatba, a mi- által először azt célozzuk, hogy az ilyen birtokok mind női ágon való hűbér birtoknek maradjanak. Maguk a javadalmazottak te- gyenek hűségi esküt, mint például ilyen hű- ségi esküre kötelezettek az eddigi javadalmaz- zottak is; másodsor, hogy valamennyi hű- bér birtok átruházassék és az adományozot- tak maguk hűbéri esküt tegyenek, kik azon- ban bizonyos szabad helyzetben ily módon biztosítva legyen

(Folyt. köv.)

Gaggi Samu

HIREK.

— **Esküvő.** Dr Hankó Domokos brassói kir. közjegyző-helyettes, vármegyénk szülötte, minap házasságot kötött Szunyogszéki Vilma zongoratanitónővel Brassóban.

— **Az E. M. K. E. koszoruja Orbán Balázs sírján.** Az E. M. K. E. folyó évi szeptember 8-án tartja Kolozsvárt negyedszázados jubilaris közgyűlését kapcsolatosan az országos közművelődési kongresszussal. Ez öröm- ünnep napján koszorút tétel hálája jeléül mindazon elhunytak sírjára, akik az egyesü- let megalapításában fáradoztak, vagy nagyobb alapítványokat tettek. Így koszorút küld Székelyudvarhelyre a Báró Orbán Balázs sír- jára is. E koszorút a jubilaris ünnep napján szeptember 8-án d. u. 4 órakor fogják a Szejken levő sírboltban a koporsóra tenni ünnepély keretében, amelyen a Székely Dal- kör is közreműködik. Ez ünnepélyes aktusra már most felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét s kérjük, hogy azon minél számo- sabbban résztvenni sziveskedjék.

— **Aldobolyi Dobay János,** Kézdivásár- hely város érdemes főjegyzője és alpolgár- mestere minap befejezte áldásdus közéleti működését örökre. E hó 21-én helyezték nyugvó helyére a város osztatlan mély rész- véte mellett. Kézdivásárhely összes humá- nus intézményeinek létesítésében első helyen dolgozott. Bámulatos munkabírá, finom, le- kötelező modor és páratlan emberbaráti ér- zelmek jellemezték a „Székelyföld” e lap egykori kiváló szerkesztőjét, kinek jóindulatu támogatása mellett kezdette meg hírlapírói működését lapunk felelős szerkesztője is ezelőtt 23 évvel. Az elhunyt érdemes férfi báró Szentkeresztly Stefánia, Nagy Károly, M. Székely János és Vajna Károly s más

ügybuzgó egyének közreműködésével teremtett Kézdivásárkelynek örökre dicsőséget hirdető árvaleánynevelő intézetet, elagott öregek menházát és kórházat. A város hírlap-irodalmát szintén ő alapozta s fejlesztette ki. Rendőrkapitány, majd főjegyzője és alpolgármestere volt a városnak. Nem az egyszerű aktagyártó hivatalnok szerepét töltötte be, hanem lelket, életet öntött az egész városba. Szóval — mint a „Székely Hírlap” igen találóan írja — „résztvett minden politikai, társadalmi, irodalmi, köznevelődési, jótékonyági mozgalomban. Kiváló szónoki képessége s jó tolla mindezekre különösen alkalmassá tették. Ő volt a város pennája, aminek egy jó jegyzőnek lennie is kell”. Emlékét hálás szívünkbe zárva, megőizzük. De főképp őrizni fogják Kézdivásárhely intézményei, melyeknek hűségese mestere, tevékeny munkása volt.

— **A kirendeltség telefonja.** Az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség a Székelyföld vármegyéiben nagy dolgokra hivatott tényező. Ennek dacára — tudomásunk szerint — az egyes vármegyei megbízottakkal telefon útján érintkezni nem lehet, mivel a modern kor e nélkül zhetetlen eszközével mai napig sincsenek felszerelve. Ha szétnézünk magunk körül, lépten-nyomon láthatjuk, hogy még a legkisebb körű magán intézmények is igyekeznek az élet szükségleteiről gondoskodni. A kirendeltségről e tekintetben megfélekedtek. Pedig sokszor van olyan eset, mikor a telefon ugy a kirendeltség részéről, mint főképp a közönség alkalomszerű, közvetlen érintkezése szempontjából feltétlenül szükség volna. Sok oldalról jött hozzászólás miatt panasz, de mindig vártuk, hátha e szembetűnő hiányra illetékes helyről rájönnek. Most aztán végre szóvá tesszük, mert ugy tudjuk, ugy látjuk, hogy a telefon bevezetése egy ilyen fontos intézménynél, nélkülözhetetlen. Reméljük, hogy illetékes helyen közérdekű felszólalásunkat méltányolni fogják és minél előbb telefonja lesz a vármegyei kirendeltségi megbízottak rendszeres irodáinak.

— **M. t. Olvasóinkat** arra kéjük, hogy a kiknek a „Székely-Udvarhely” 61-ik számából meg rendelkezésükre álló példányuk van, kegyeskedjenek azt kiadóhivatalunkhoz vissza küldeni, miután a nevezett lapszám több példányaira szükségünk lenne. A lapokért vagy a pénzt vissza adjuk vagy pedig más lapszámmal hecserejlük.

— **Egy millió uborkáért.** Nagykőrös lakossága a saláta után most az uborkából pénzel. Az idén ezer vasúti kocsi rakomány-nál több uborkát szállítottak el, a melyért a termelők körülbelül egy millió koronát vettek be. Nálunk a városi szüklátó kör miatt egy kisebb boltárkereszetet sem lehet beállítani. Pedig az ilyesmi volna alapja a később kifejlődésre számítható tömegesebb termelésnek. A vármegyei gazdasági egyesület közbe léphetne és az ily irányú törekvések bathatós támogatója, sőt vezére is lehetne. Igen ám, de az efféle munkásság allandó elnökséget igényel. Napraforgó rendszerrel maradandó alkotásokat teremteni nem lehet.

— **A községi előljáráások és tanító urók becses figyelmébe.** Jó karban levő iskolai fapadok és asztalok, valamint épül tre való ablak és salukáterek jutányos áron el-

adandók. Értekezni lehet Miklósy János róm. kath. sokre tyasné Székelyudvarhelyt, Iskola-u. 6. házszám alatt.

— **Két ól jó tüzfát** azonnali készpénz fizetés mellett keresünk. Cim e lap kiadó-hivatalában.

— **Színészet.** Az erdélyrészi első színházterület választmányja Dr Bernády György polgármester elnöklétével ülést tartott és Színházi Dezső színgazgatóval kötött újabb szerződést. Megállapítás szerint Székelyudvarhelyt október 1 től 20-ikáig fog játszani a társulat.

Méhészeti kiállítás.

(Befejező közlemény.)

(V—ó) Kezdetét vette a műsoros ünnepély. Blajer Balázs érzéssel és igen hatásosan adta elő Tarsafalvi Albert „A méh” című költeményét. Kremnitzkyné kolozsvári urhőgy tartotta azután értékes és tanulságos felolvasását a méz hasznáról és gyógyhatásáról. Géressy Ilonka ügyesen előadott énekarabjait a közönség tetszésével honorálta, Lányi Andor dr humoros monologja pedig annyira felvillanyozta, hogy a monolog befejeztével frenetikus taps-viharban tört ki. Végül Rák Károly zenetanár büvölte el a közönséget remek hegedűjátékával. A műsoros előadás befejeztével Gál Imre titkár megköszönve a nagyszámu közönség meleg érdeklődését, a kormány képviselője és báró Jósika Gábor a tisztikar kíséretében a kiállítást tekintették meg, s meglegedésüket fejezték ki a látottak felett. Kedves csoportokban állottak a mézes üvegek, keretek és különféle mézes tészták. A kiállításon fel-tűntek Ambrus András, Derzsi Samu, Demeter Miklós, Gál Imre stb. kiállításai. Feltűnést keltek a régi kaptárak, különböző és csinos kivitelű újabb rendszerű méh-lakok.

A folyosókon a székely kiscsapatok mutatták be ügyességüket a különféle méhészeti tárgyak előállításában. A vendégeket Gál Imre titkár kalauzolta végig a kiállításon, s ismertette meg az egyes kiállításokat.

Este a Barkóczy-féle vendéglő kerthelyiségeben kedélyes hangulatban lefolyt ismerkedési estély volt, a melyen a nők is nagyobb számban vettek részt; élénk bizonyosságú annak, hogy a mikép a méhesaládban, ugy az emberi társadalomban is az összeség lelke a — nő!

Másnap reggel Derzsi Samu méhészeti tekintették meg a méhészek, minden it meglepett a tapasztalt rend és legaprókosabb figyelem, a melylyel ez az igazán ideális méhészünk viseltetik a méhek iránt. Majd saját rendszerű kaptára bemutatása után a vármegye házához tértek vissza, a hol kezdetét vette a vándorgyűlés.

A gyűlést báró Jósika Gábor nyitotta meg és vezette nagyszámu méhész jelenlétében. Megnyitó beszédeben vázolja a méhészeti jelentőségét s szinte mutatja az utat, a melyen az erdélyi méhészeknek haladniok kell, hogy céljuk sikerre vezessen.

Indítványra folytán Gróf Serényi Béla földmívelésügyi minisztert és Koós Mihály miniszteri tanácsost, a székelyföldi kirendeltség vezetőjét táviratilag üdvözölte a vándorgyűlés. A földmívelésügyi miniszter üdvözlését küldi a vándorgyűlésnek.

Dr Balázs Ferenc m. kir. posta- és táv. titkár „A tisztességtelen mézkereskedelemtől”, Kulesár Ferenc főgimn. tanár „A méhészeti tudományos kísérleteinek fontosságáról” Tóth János szaktanár „A mézelési eljárás szabályairól”, Gál Imre „A mézadó növényekről” tartottak előadásokat, a melyek a hallgatók érdeklődését lekötötték. Végül Színházi Márton kolozsvári tanító tartott előadást „Milyen kaptárt használjunk Erdélyben” címmel, a mely után élénk és érveken guzdag vita fejlődött ki.

A tárgysorozat véget érven, báró Jósika mondott köszönetet Udvarhely vármegyének Székelyudvarhely városnak és a vármegyei méhész egyesületnek a szíves fogadtatásért, a méhészeknek a kitartó buzgalomért és a gyűlést bezárta.

A gyűlés után a vendégek a helybeli kő- és agyagipari szakiskolát tekintették meg, a hol bár a szűnidő miatt a munkálatok szüneteltek, szép és érdekes produktumait láthatták még a fejlődés legelején levő e fajta művészetnek.

Innen a Barkóczy-vendéglőben rendezett ebédre siettek a méhészek, a hol a vidám hangulat közepette, számos toaszt hangzott el: báró Jósika Gróf Serényi Béla földmívelési minisztert, Lányi Imre Liphay Bélát, Székelyhidly Viktor báró Jósikát, Gyerkes Mihály Lányi Imrét, Gál Imre Blajer Balázst és tisztviselő társait, József János tanító ügyes csengő-bongó versben a két egyesület elnökét köszöntötték fel.

Az ebéd a késő estéli órákban nyult be, élénk bizonyosságú annak, hogy a méhészek méheiktől „kitalást” is tanultak.

A két napig tartó vándorgyűlés véget ért, vendégeink szerte távoztak, lelkünkbe visszamaradt egy gondolat: „ki jár jó és igaz uton, nincs egyedül”. Járjunk a megkezdett uton továbbra is igaz buzgalommal, hogy a székelynép új gazdasági életében mi is mutathassunk egy utat, a melyen haladva, a mult keserű csalódásai csak rossz álomkép tűnjenek fel lelki szemünk előtt.

A méhészeti kiállításon résztvevők közül diszoklevelet nyertek: 1. Ambrus András Székelyzsombor, 2. Derzsi Samu, 3. Gál Mihály, 4. Gál Imre, 5. Lengyel Erzsébet, 6. Lőrinczi Béla Székelyudvarhely, 7. Erdélyrészi méhészegylet, 8. Kremnitzkyné Fröhlich Ilona Kolozsvár, 9. Svirbely Gizella Rétság, 10. Szabó Márton Etéd, 11. Soó István Betlenfalva, 12. Cseh Gáspár Gelenceze, 13. Demeter Miklós Mátisfalva, 14. Ambrus Andrásné Székelyzsombor

Dicsérő oklevelet nyertek:

1. Gyarmathy Sándor Betlenfalva, 2. Blajer Balázs, 3. Varró Elek, 4. Jancsó János, 5. Kauntz Albert, 6. Csiki Lőrinc Székelyudvarhely, 7. Józsa Mózes Hodgya, 8. Pancesali Áron Székelyszállás, 9. Duka János Bikafalva, 10. Kozma Miklós Fiafalva, 11. Vaszi János Kisgalamfalva, 12. Dunder Károly Gyula.

Elismerő oklevelet nyertek:

1. Székelyszentkirályi gazdakör, 2. Berze Lajos, 3. László Lajos Sz.-szentkirály, 4. Leopold Gyula, 5. Kelemen Mihály Etéd, 6. Pál Sándorné Kisgalambfalva, 7. József János Firtosváralja, 8. Novák János Székelyudvarhely, 9. Bakó Albert Csikmenaság, 10. Fazakas Pál Székelyudvarhely, 11. Hutter Gerő Kolozsvár.

FIGYELEM!

AIDA VERGE et BLUE STAR CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIK.
 ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

